

Ügyszám: NAIH/2016/1185/2/V
Előzmény: NAIH/2015/3334/V

Jelentés

kép- és hangrögzítő kamera jogellenes működtetéséről és a tájékoztatás hiányáról a 8200 Veszprém, Szabadság tér 2. szám alatti KiwiSun Bioszolárium Szalonban

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdésének a) pontja alapján vizsgálatot indított, ugyanis egy állampolgári bejelentés szerint a 8200 Veszprém, Szabadság tér 2. szám alatt található KiwiSun Bioszolárium Szalonban (a továbbiakban: Szalon) a tulajdonos jogellenesen működtet, online monitoros megfigyelést lehetővé tevő kép- és hangrögzítést végző kamerát az ügyfélszolgálati pult felett.

A bejelentésben előadottak szerint a munkavállalók a kamerarendszerhez kapcsolódó adatkezelésről tájékoztatást nem kaptak, adatkezelési tájékoztató nem került kihelyezésre, adatkezelési szabályzattal nem rendelkeznek, továbbá az adatkezelés nincs bejelentve a Hatóság által vezetett nyilvántartásba.

A Hatóság több alkalommal az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján felszólította az adatkezelőt, hogy a kamerarendszerhez kapcsolódó adatkezelést hozza összhangba a releváns jogszabályokkal, készítse el az adatkezelési szabályzatot, továbbá törvényi kötelezettségének eleget téve jelentse be adatkezelését a Hatóság nyilvántartásába.

Az adatkezelő a Hatóság felszólításában foglaltaknak a mai napig nem tett eleget.

A Hatóság fentiekből következően megállapítja, hogy a felszólítás alapján a jogsérelem orvoslására nem került sor. Ebből következően a Hatóság az Infotv. 58. § (2) bekezdés d) pontja alapján további intézkedésként a következő, az Infotv. 59. (3) bekezdése szerinti jelentést teszi közzé a honlapján.

Ennek indokai az alábbiak:

A Hatóság álláspontja szerint a KiwiSun Bioszolárium Szalon a jogszabályi előírásokkal ellentétesen, megfelelő tájékoztatás hiányában üzemeltet kamerát. Az adatkezelés sérti a célhoz kötöttség és a tisztességes adatkezelés elvét. A Szalon tehát megsértette az érintettek információs önrendelkezési jogát.

1. A munkavégzés helyén a kép- és hangrögzítésre alkalmas elektronikus megfigyelőrendszer jogszerű alkalmazásának feltételeit a személy- és vagyónvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvtv.) 30-31. §-ai tartalmazzák.

Továbbá a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 11. § (1) bekezdésében lehetőséget biztosít arra, hogy a munkáltató a munkavállalót a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizze. Ez a jogosultság szükségszerűen együtt jár személyes adatok kezelésével.

Ennek alapján általános követelményként kijelenthető, hogy munkahelyen kamera a munkavállaló munkavégzésének, illetőleg munkahelyi viselkedésének megfigyelése céljából nem helyezhető el olyan helyiségekben, amelyekben állandó munkavégzés folyik.

Kivételt képeznek az olyan munkahelyiségek, ahol a munkavállaló élete és testi épsége veszélyben lehet. Hangsúlyozandó azonban az, hogy – az Alkotmánybíróság gyakorlatából következően – csak abban az esetben működtethető kamera a munkavállalók élet- és testi épségének védelme céljából, ha a veszély ténylegesen fennáll és közvetlen, vagyis az eshetőleges veszély nem lehet alkotmányosan elfogadható adatkezelési cél. Semmilyen célból nem lehet olyan helyiségekben kamerát elhelyezni és működtetni, amely a munkavállalók munkaközi pihenőjének eltöltése céljából lett kijelölve, továbbá nem lehet kamerát elhelyezni öltözőkben, illemhelyiségekben, zuhanyzóknak sem. Ezen utóbbi esetet tekintve az a gyakorlat sem elfogadható, amikor vagyonvédelmi céllal, úgy helyeznek el kamerákat, hogy olyan helyiségek is a kamerák látókörébe kerülnek, ahol a vendégek a szolgáltatásokat igénybe veszik. Így a szolárium gépek és azok környezetének megfigyelése, tekintettel arra, hogy a megfigyelés a Szalonba érkező és szolgáltatást igénybe vevő vendégek magánszféráját sértené, tilos.

Indokolt esetben, így a munkahelyen tárolt, jelentős értéket képviselő eszközök, nyersanyagok, illetőleg egyéb értéktárgyak védelme céljából, a védelem szempontjából szükséges helyiségekben, így elsősorban raktárakban, és az azokhoz vezető folyosókon elhelyezhetők és működtethetők kamerák, azok működéséről azonban jól látható helyen és módon tájékoztatni kell az érintetteket. Olyan időszakban – így például munkaidőn kívül, hétvégéken, vagy ünnepnapokon – amikor a munkahelyen főszabály szerint senki nem tartózkodhat, vagyonvédelmi célból, a védelem szempontjából szükséges helyiségekben működtethető kamera, az általa továbbított képeket pedig rögzíteni lehet. Kivételesen indokolt esetben – például pénztáraknál –, amikor az érintett érdeke egyértelműen megkívánja, kamera működtethető a védelem szempontjából szükséges helyiségben. A pénztárgépnél elhelyezett kamera tekintetében a Hatóság elfogadhatónak tartja a vagyonvédelmi célra tekintettel kamera működtetését, azonban a látószögét úgy kell beállítani, hogy a munkavállalók napi tevékenysége ne legyen megfigyelhető.

2. A hangot is közvetítő monitoros megfigyeléssel kapcsolatban az alábbi megállapítások tehetők:

A monitoros megfigyelést illetően mindenekelőtt abban kell állást foglalni, hogy kik ismerhetik meg a személyes adatokat. A Hatóság álláspontja szerint, azok a személyek ismerhetnek meg személyes adatokat, akik az Infotv. 5-6. §-ával összhangban álló jogalappal rendelkeznek az adatkezeléshez.

A monitor képeinek megismerhetősége tekintetében az Infotv. 5. § (1) bekezdése¹ az irányadó.

Az Infotv. 5. § (1) bekezdés b) pontjával összhangban a Szvtv. 30. § (1) bekezdése kimondja, hogy *„a vagyonőr az elektronikus megfigyelőrendszer működése útján kép-, hang-, valamint kép- és hangfelvételt a kötelezettségeit meghatározó szerződés keretei között, a szerződésből fakadó kötelezettségei teljesítése céljából, az információs önrendelkezési jogról és az*

¹ Infotv. 5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).

információszabadságról szóló törvény szerinti adatvédelmi jogok érvényesítése mellett, illetve e törvényben meghatározott korlátozó rendelkezések betartásával készíthet, illetve kezelhet. E tevékenysége során vagyondőrzési feladatokat ellátó személy adatkezelőnek minősül." Ennek alapján megállapítható, hogy a törvény csak a vagyondőrt hatalmazza fel arra, hogy a biztonsági kamerák által közvetített élő képeket megismerje, csak ő lehet az élőképek tekintetében adatkezelő.

Ennek megfelelően csak akkor lehetséges más személyek által a monitor képeinek megismerése, amennyiben az érintett ahhoz hozzájárul. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlatával összhangban, az érintett hozzájárulása érvényességének elengedhetetlen előfeltétele a célhoz kötöttség elvének² maradéktalan teljesítése, ugyanis ennek hiányában – mint készletező adatgyűjtés – jogosulatlan adatkezelésnek tekinthető. Vagyis jelen esetben az adatkezelőnek (a monitorok képeit megismerő személyeknek) rendelkezniük kell az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdésével összhangban álló adatkezelési céllal, amelynek alapján az érintett hozzájárulásával kezelhetik bizonyos személyes adataikat.

A fentiekből következően az online módon történő megfigyelés esetében az adatkezelőnek az érintettek hozzájárulásán túl meg kell jelölnie azon adatkezelési célt, mely az adatkezelés fent nevezett, hangrögzítést is lehetővé tevő módját indokolná. Jogalap és cél hiányában a fent leírt adatkezelés azonban ellentétes az adatvédelem fontos alapelveivel, a célhoz kötött adatkezelés és az adatminimalizálás elveivel.

A vagyondőrzési cél a Hatóság megítélése szerint enyhébb eszköz igénybevételével, a hang nélküli, csupán képrögzítést végző fix kamerák elhelyezésével is elérhető, és így a munkavállalók, vendégek magánszférájának védelme is biztosított.

3. A megfelelő tájékoztatással kapcsolatban az alábbiakat tartja kiemelendőnek a Hatóság:

Az elektronikus megfigyelőrendszerek alkalmazása szempontjából nincs szükség a munkavállaló hozzájárulására. Azonban az Mt. 11. § (2) bekezdése és az Infotv. 20. § (2) bekezdése alapján a munkáltatónak előzetesen tájékoztatnia kell a munkavállalót az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazásával együtt járó adatkezelés lényeges körülményeiről.

A munkáltatónak – az elszámoltathatóság elvével összhangban – gondoskodnia kell arról is, hogy a munkavállalókat az elektronikus megfigyelőrendszerrel kapcsolatban megfelelően tájékoztassa. A tájékoztatásnak egyszerű, szakzsargon használata nélküli, bárki számára könnyen érthető szövegben kell megtörténnie.

A munkáltatónak igazolnia kell, hogy a munkavállalók a munkahelyi kamerázással kapcsolatos tájékoztatást ténylegesen megkapták (például írásbeli ellenjegyzéssel vagy egy kérdőív kitöltésével és aláírásával). A már munkaszerződéssel rendelkező munkavállalók esetében ezt a fenti követelményeknek megfelelő tájékoztatás tudomásul vételével lehet megszerezni. Az új munkavállalók esetében a munkába állás előtt, a munkaszerződéstől független dokumentumban kell tájékoztatni a munkavállalót a fent részletezett követelményekről, és a munkavállalónak azt kell ellenjegyeznie.

² Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdés: „(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.”

A megfelelő tájékoztatással összefüggésben további követelmény, hogy a munkáltató köteles figyelemfelhívó jelzést elhelyezni arról a tényről, hogy az adott területen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaznak.³

Ha a kamerás megfigyelés olyan területre irányul, ahol munkavállalók és ügyfelek (látogatók) egyaránt tartózkodhatnak, akkor pedig a munkáltatónak természetesen gondoskodnia kell ismertető elhelyezéséről is.⁴

Tekintettel arra, hogy bizonyos helységekből a megfigyelték nem csak munkavállalók lehetnek, hanem más, az elektronikus vagyonvédelmi rendszer által a területen tartózkodó személyek (például ügyfelek, egyéb látogatók), így jelen adatkezelést be kell jelenteni a Hatóság által vezetett adatvédelmi nyilvántartásba (<http://naih.hu/bejelentkezés.html>).

Budapest, 2016. október 12.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
egyetemi tanár

³ Szvtv. 28. § (2) bek. c) pont

⁴ Szvtv. 28. § (2) bekezdés d) pont